

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžr/47/2016
Identifikačné číslo spisu: 1014200327
Dátum vydania rozhodnutia: 17.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Katarína Benczová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1014200327.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Benczovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Marty Molnárovej v právnej veci žalobcu: U., N. XXXX/XX, XXX XX M., právne zastúpený: V4 JURISTIC group s.r.o. - advokátska kancelária, so sídlom Furdekova 16, 851 04 Bratislava, v zastúpená advokátkou Mgr. Adrianou Katovou, adresa na doručenie: katova@zilinskyadvokat.sk, proti žalovanému: Úrad geodézie, kartografie a katastra SR, Chlumeckého 2, P.O.Box 57, 820 12 Bratislava, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. LPO-7506/2013/SI zo dňa 23.12.2013, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/42/2014 - 212 z 3.12.2015 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/42/2014 - 212 zo dňa 3.12.2015 mení tak, že rozhodnutie predsedníčky Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky č. LPO-7506/2013/SI zo dňa 23.12.2013 ako aj predchádzajúce rozhodnutie žalovaného č. LPO-4998/2013/SI zo dňa 29.07.2013, vydané v mimoodvolacom konaní, z r u š u j e a vec vracia na ďalšie konanie.

Žalobcovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie

I.

Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1S/42/2014 - 212 zo dňa 3. decembra 2015 bola zamietnutá žaloba o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia predsedníčky Úradu geodézie, kartografie a katastra SR č. LPO-7506/2013/SI zo dňa 23.12.2013, ktorým bol zamietnutý rozklad podaný žalobcom proti rozhodnutiu žalovaného vydanému v mimoodvolacom konaní pod č. LPO-4998/2013/SI zo dňa 29.07.2013. Prvostupňovým rozhodnutím v mimoodvolacom konaní bolo zmenené rozhodnutie Katastrálneho úradu v Žiline č. UPo-9/2012 - Hu zo dňa 4.9.2012 (o nevyhovení protestu prokurátora proti rozhodnutiu o vklade č. V 1823/10 zo dňa 14.12.2010) tak, že protestu prokurátora Okresnej prokuratúry v Žiline č. Pd 41/12 zo dňa 3.4.2012 sa vyhovuje a rozhodnutie Správy katastra Kysucké Nové Mesto č. V 1823/2010 zo dňa 14.12.2010 sa zrušuje a vec sa vracia späť na ďalšie konanie.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku poukázal na skutočnosti zistené z obsahu pripojeného administratívneho spisu, podľa ktorého Správa katastra Kysucké Nové Mesto (ďalej len „správa katastra“) vydala rozhodnutie č. V 1823/10 zo dňa 14.12.2010, ktorým povolila vklad vlastníckeho práva k pozemku, parcele reg. E-KN č. XXXX/X, lesné pozemky o výmere X XXX XXX m², v katastrálnom území (ďalej len k. ú.) Kysucké Nové Mesto vedenej na LV č. XXXX v prospech U. v podiele XXX/XXXXXXXX. Uvedený vklad bol povolený na základe darovacej zmluvy uzavretej dňa 24.11.2010 medzi L., ako darcom a U., ako obdarovaným.

Prokurátor Okresnej prokuratúry v Žiline podal proti rozhodnutiu o vklade protest prokurátora č. Pd 41/12 ktorý odôvodnil tým, že správa katastra vydala napadnuté rozhodnutie v rozpore s § 31 ods. 1 a ods. 3 zákona NR SR č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam /katastrálny zákon/ a v rozpore s § 3, § 32 a § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní /správny poriadok/. Správny orgán v priebehu vkladového konania nesprávne posúdil podstatné náležitosti príslušného zmluvného typu z hľadiska kritérií uvedených v ustanovení § 31 ods. 1 katastrálneho zákona. Darovaciu zmluvu neskúmal aj z hľadiska, či darca previedol svoj spoluvlastnícky podiel na všetkých pozemkoch tvoriacich spoločnú nehnuteľnosť.

Rozhodnutím č. Pd 41/2012, UP 3/2012 zo dňa 04.05.2012 správa katastra protestu prokurátora vyhoveľa a zrušila rozhodnutie č. V 1823/10 zo dňa 14.12.2010 a vrátila vec na konanie. Správa katastra sa v odôvodnení rozhodnutia o vyhovení protestu stotožnila s právnym názorom prokuratúry.

Proti rozhodnutiu o proteste podal žalobca U. odvolanie.

Katastrálny úrad v Žiline (ďalej len „katastrálny úrad“) rozhodnutím č. UPo-9/2012-Hu zo dňa 04.09.2012 na základe odvolania U., rozhodnutie správy katastra podľa ustanovenia § 59 ods. 2 správneho poriadku zmenil tak, že protestu prokurátora Okresnej prokuratúry v Žiline č. Pd 41/12 zo dňa 03.04.2012 nevyhovel.

Katastrálny úrad konajúci ako odvolací orgán, svoje rozhodnutie odôvodnil poukazom na obsah nálezu Ústavného súdu č. III. ÚS 154/2010 zo dňa 05.10.2010, podľa ktorého pojem „spoločná nehnuteľnosť“ sa vzťahuje na celý majetkový substrát pozemkového spoločenstva, ktorý je nedeliteľný. Podstatou nedeliteľnosti je zákaz nakladať s jednotlivými časťami (pozemkami) spoločnej nehnuteľnosti samostatne, čo v prípade darovacej zmluvy zo dňa 24.11.2010 bolo porušené. Na druhej strane však zohľadnil skutočnosť, že po podaní protestu prokurátora č. Pd 41/12 zo dňa 03.04.2012, darovacou zmluvou zo dňa 10.04.2012 daroval L. U. pozemok, parcelu E-KN č. XXXX/X, lesné pozemky o výmere X XXX XXX m², evidovaný na LV č. XXXX, v podiele XXX/XXXXXXXX, pozemok, parcelu E-KN č. XXXX/X, lesné pozemky o výmere X XXX XXX m², evidovaný na LV č. XXXX, v podiele XXX/XXXXXXXX a v podiele XXX/XXXXXXXX oba v k. ú. M. (ďalej len „druhá darovacia zmluva“) pričom správa katastra rozhodnutím č. V 519/2012 zo dňa 01.06.2012 vklad vlastníckeho práva na základe druhej darovacej zmluvy povolila. Uvedenou zmluvou došlo k prevodu všetkých zostávajúcich podielov na nehnuteľnostiach pozemkového spoločenstva Urbariát Kysucké Nové Mesto vo vlastníctve L. do vlastníctva U..

Katastrálny úrad pri svojom rozhodovaní zohľadnil, že cieľ zákona - nerozdeľovať vlastníctvo podielu v spoločnej nehnuteľnosti, bol v konečnom dôsledku naplnený. Vyhovenie protestu prokurátora č. Pd 41/12 zo dňa 03.04.2012 a zrušenie rozhodnutia o povolení vkladu č. V 1823/10 zo dňa 14.12.2010 by spôsobilo, že spoluvlastnícky podiel v spoločnej nehnuteľnosti, momentálne sústredený v rukách U., by sa opätovne rozdelil a nastal by právny stav v rozpore s ustanovením § 4 ods. 1 zákona o pozemkových spoločenstvách.

Katastrálny úrad ďalej uviedol, že protest prokurátora Okresnej prokuratúry Žilina bol v čase jeho podania podaný správne, nakoľko rozhodnutím správy katastra č. V 1823/2010 zo dňa 14.12.2010 došlo k porušeniu ustanovení zákona vytýkaných v uvedenom proteste prokurátora, po podaní protestu však

došlo k uzavretiu darovacej zmluvy zo dňa 10.04.2012, ktorou bol v konečnom dôsledku naplnený účel zákona - nerozdeľovať vlastníctvo podielu v spoločnej nehnuteľnosti.

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky rozhodujúc o preskúmaní rozhodnutia Katastrálneho úradu v Žiline č. UPo-9/2012-Hu zo dňa 04.09.2012, postupom podľa § 65 a nasl. Správneho poriadku na základe podnetu na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania podaného P., návrhu na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania vyhovel. Vo veci vydal rozhodnutie č. LPO-4998/2013/SI zo dňa 29.07.2013, ktorým zmenil rozhodnutie katastrálneho úradu v Žiline č. UPo-9/2012- Hu zo dňa 4.9.2012 tak, že protestu prokurátora Okresnej prokuratúry v Žiline č. Pd 41/12 zo dňa 03.04.2012 vyhovel a rozhodnutie Správy katastra Kysucké Nové Mesto č. V-1823/2010 zo dňa 14.12.2010 zrušil a vec vrátil späť na ďalšie konanie.

Svoje rozhodnutie okrem iného odôvodnil tým, že „podstatou nedeliteľnosti je teda zákaz nakladať s jednotlivými časťami (pozemkami) spoločnej nehnuteľnosti samostatne, čo v prípade darovacej zmluvy zo dňa 24.11.2010 bolo porušené a túto zmluvu tak považoval za absolútne neplatný právny úkon. Predmetom tejto zmluvy neboli všetky podiely na spoločnej nehnuteľnosti, nakoľko spoločnú nehnuteľnosť tvorili aj iné pozemky vedené na ďalších listoch vlastníctva. Taktiež nebolo možno akceptovať názor uvedený v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, že protest prokurátora Okresnej prokuratúry Žilina č. Pd 41/12 zo dňa 03.04.2012 bol podaný proti rozhodnutiu Správy katastra Kysucké Nové Mesto č. V 1823/2010 zo dňa 14.12.2010 síce správne, nakoľko došlo k porušeniu zákona a zároveň nevyhovel predmetnému protestu“.

Proti rozhodnutiu Úradu geodézie, kartografie a katastra SR č. LPO-4998/2013/SI zo dňa 29.07.2013 podal žalobca rozklad, ktorý odôvodnil tým, že zavkladovaním darovacej zmluvy doručenej Správe katastra Kysucké Nové Mesto dňa 11.04.2012 pod č. V 519/12 došlo ku dňu 01.06.2012 ku konvalidácii právneho úkonu prvotného darovania. Touto darovacou zmluvou boli odstránené nedostatky, ktoré boli predmetom protestu prokurátora. Podávateľ trval na tom, že právnym úkonom darovania (darovacia zmluva z 24.11.2010 a z 10.03.2012) previedol darca na obdarovaného celý svoj spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXXX a LV č. XXXX pre k. ú. M. Náprava napadnutého stavu bola dosiahnutá dodatočným darovaním, preto protest prokurátora stratil svoje opodstatnenie. V konečnom dôsledku sa navrhovateľ stotožnil so stanoviskom uvedeným v rozhodnutí Katastrálneho úradu v Žiline č. UPo-9/2012-Hu zo dňa 04.09.2012 aj z toho dôvodu, že prípadným zrušením vkladového konania V 1823/2010 opäť dôjde k stavu v rozpore so zákonom, nakoľko navrhovateľ (U.) nebude vlastníkom celého podielu na všetkých listoch vlastníctva, ale len niektorých podielov.

Predsedníčka Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky po preskúmaní spisového materiálu dospela k záveru, že rozklad treba zamietnuť z týchto dôvodov:

„Podľa nálezu Ústavného súdu č. III. ÚS 154/2010 zo dňa 05.10.2010, pojem spoločná nehnuteľnosť sa vzťahuje na celý majetkový substrát pozemkového spoločenstva, keďže každý spoluvlastník môže mať len jeden podiel spoločnej nehnuteľnosti, ktorý je vyjadrený zlomkom z celku (§ 5 ods. 2 zákona o pozemkových spoločenstvách). Pri prevode podielu alebo jeho časti dochádza síce k prevodu častí jednotlivých parciel, ale tie pre účely aplikácie § 4 ods. 2 zákona o pozemkových spoločenstvách je potrebné zrátať, pretože v uvedenom ustanovení sa jednoznačne hovorí o zákaze vzniku vlastníckych podielov (jednotlivých spoluvlastníkov) spoločnej nehnuteľnosti menších než 2 000 m². K drobeniu pôdy by dochádzalo len v tom prípade, ak by pri prevode časti vlastníckeho podielu na nečlena spoločenstva bol súčet výmer jednotlivých pozemkov označených parcelnými číslami patriacich do tohto prevádzaného podielu v súhrne menší ako 2 000 m², respektíve vtedy, ak by prevodcoví ostal podiel (v súhrne) menší ako 2 000 m².

Podstatou nedeliteľnosti je teda zákaz nakladať s jednotlivými časťami (pozemkami) spoločnej nehnuteľnosti samostatne, čo v prípade darovacej zmluvy zo dňa 24.11.2010 bolo porušené a túto zmluvu treba tak považovať za absolútne neplatný právny úkon. Predmetom tejto zmluvy neboli všetky

podieľy na spoločnej nehnuteľnosti, nakoľko spoločnú nehnuteľnosť tvorili aj iné pozemky, vedené na ďalších listoch vlastníctva.

Člen pozemkového spoločenstva môže platne nakladať len s celým podielom na spoločnej nehnuteľnosti, predmetom nakladania nemôžu byť podieľy len na niektorých pozemkoch tvoriacich spoločnú nehnuteľnosť. Spoluvlastník spoločnej nehnuteľnosti je zo zákona aj členom pozemkového spoločenstva, pričom podiel na spoločnej nehnuteľnosti sa zároveň rovná výške členského podielu v pozemkovom spoločenstve.“

II.

Krajský súd na základe vyššie uvedených skutočností dospel k právnenému záveru totožnému so záverom žalovaného a skonštatoval, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného správneho orgánu (rozhodnutie zo dňa 23.12.2013) nedošlo k porušeniu zákona.

Darovacou zmluvou zo dňa 24.11.2010 v spojení s darovacou zmluvou zo dňa 10.03.2012, ktorými darca previedol na obdarovaného (žalobcu) celý svoj spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXXX a LV č. XXXX pre k. ú. M., nemohlo dôjsť k náprave napadnutého stavu dodatočným darovaním. Z obsahu administratívneho spisu je nesporne zrejmé, že v administratívnom konaní bolo vykonané dostatočné dokazovanie, toto bolo náležité vyhodnotené a v hodnotení dôkazov krajský súd nezistil právne pochybenie, ani logické nesprávnosti, ani takú vadu konania, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Za týchto skutkových okolností bolo podľa názoru krajského súdu napadnuté rozhodnutie žalovaného vydané na základe riadne a dostatočne zisteného skutkového stavu veci, v konaní neboli porušené procesné práva účastníkov konania. Žalovaný správny orgán vychádzal zo zákona o katastri nehnuteľností, ako aj z právneho názoru Ústavného súdu SR (nález č. III. ÚS 154/2010 zo dňa 05.10.2010), ako aj z právneho názoru NS SR (rozhodnutie sp. zn. 5Cdo 208/2010). Na základe vyššie uvedených skutočností Krajský súd v Bratislave postupom podľa ust. § 250j ods. 1 OSP žalobu zamietol.

III.

Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca odvolanie a žiadal, aby súd zrušil rozhodnutie žalovaného vydané v mimoodvolacom konaní.

Žalobca sa nestotožnil s názorom krajského súdu, že rozhodnutie žalovaného bolo vydané na základe riadne zisteného skutkového stavu veci a v konaní neboli porušené práva účastníkov. Namietal, že krajský súd neúplne zistil skutkový stav a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 písm. c) a f) OSP), nezaoberal sa skutočnosťou, kedy prokurátor podal protest proti rozhodnutiu o vklade a či bol podaný skôr, ako bol podaný návrh na vklad ďalšej darovacej zmluvy. Žalovaný odignoroval túto jeho námietku a konanie javí znaky zaujatosti voči žalobcovi. Žalobca zároveň poukázal na rozdielne rozhodnutia v identických záležitostiach, ako aj na ust. § 3 ods. 1 zákona o správnom konaní, podľa ktorého sú orgány správy povinné chrániť aj práva a záujmy fyzických osôb, pričom podľa § 65 ods. 2 Správneho poriadku pri preskúmaní rozhodnutia v mimoodvolacom konaní dbá správny orgán na to, aby práva nadobudnuté dobromyseľne boli čo najmenej dotknuté. Súčasne poukázal aj na znenie § 65 ods. 3 Správneho poriadku podľa ktorého správny orgán vychádza z právneho stavu a skutkových okolností v čase vydania rozhodnutia.

Žalobca poukázal na to, že so svojim bratom uzavreli darovaciu zmluvu dobromyseľne v rámci spoluvlastníckych podielov a ako blízke osoby. Rovnakých alebo obdobných prevodov v rámci nehnuteľností na LV č. XXXX a ďalších (všetky evidované ako spoločné nehnuteľnosti) sa udialo viac a on ani jeho brat nemali dôvod sa domnievať, že dochádza k porušovaniu akéhokoľvek zákona. Dôkazy o takých prevodoch predložil aj v konaní. Očakával preto, že správne orgány budú konať rovnako aj v ich

prípade. Nakoľko bol však upozornený na možné nezrovnalosti, previedli aj zostávajúcu časť podielov darcu na žalobcu. S poukazom na § 65 ods. 3 žalobca konštatoval, že v čase rozhodnutia vydaného v mimoodvolacom konaní darca (L.) už nevlastnil žiadne podiely v spoločnej nehnuteľnosti a ich majiteľom bol žalobca v celosti. Zamietnutím návrhu žalobcu a nezrušením žalobou napadnutého rozhodnutia nastane nezákonný stav, ktorému žalobca aj darca predišli darovaním všetkých podielov na spoločnej nehnuteľnosti.

V priebehu odvolacieho konania žalobca zmenil právneho zástupcu a ten v novom podaní, po zhrnutí úkonov a udalostí, ktoré predchádzali vydaniu napadnutých rozhodnutí poukázal na rozporuplnosť, nejasnosť a zmätočnosť rozhodnutí orgánov štátnej správy, aj s poukazom aj na stanovisko Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 1007/2016 - 410 z 2.2.2016, ktoré k odvolaniu pripojil. Súčasne s poukazom na § 65 ods. 2 Správneho poriadku zdôraznil, že žalovaný nezvážil negatívny efekt svojho rozhodnutia na ostatné práva a právom chránené záujmy účastníkov konania.

Žalovaný žiadal prvostupňový rozsudok potvrdiť ako vecne správny. K žalobcom predloženému stanovisku Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktoré odvolací súd žalovanému zaslal, sa nevyjadril.

IV.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok upravujúci v zmysle § 1 písm. a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, a v zmysle § 1 písm. b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konania podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP preskúmal napadnutý rozsudok a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov odvolania podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP, bez nariadenia pojednávania, podľa § 250ja ods. 2 a § 214 OSP v spojení s § 246c ods.1 veta prvá OSP s tým, že deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 17. apríla 2019 podľa § 156 ods. 1 a 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

V prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu, súd postupuje podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti OSP (§ 247 ods. 1 OSP).

Základným poslaním správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní (čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky); ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím, či postupom orgánu verejnej správy ukrátená, dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Podľa § 31 ods. 1 a 3 zák. č. 162/1995 o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv v

znení účinnom do 30.9.2013

(1) Správa katastra preskúma zmluvu z hľadiska, či obsahuje podstatné náležitosti zmluvy, či je úkon urobený v predpísanej forme, či je prevodca oprávnený nakladať s nehnuteľnosťou, či sú prejavy vôle dostatočne určité a zrozumiteľné, či zmluvná voľnosť alebo právo nakladať s nehnuteľnosťou nie sú obmedzené, či zmluva neodporuje zákonu, či zákon neobchádza a či sa neprieči dobrým mravom. Pri rozhodovaní o vklade prihliada správa katastra aj na skutkové a právne skutočnosti, 10b) ktoré by mohli mať vplyv na povolenie vkladu.

(3) Ak sú podmienky na vklad splnené, správa katastra vklad povolí; inak návrh zamietne.

Podľa § 65 zák. č. 71/1967 Zb. správneho poriadku

(1) Rozhodnutie, ktoré je právoplatné, môže z vlastného alebo iného podnetu preskúmať správny orgán najbližšie vyššieho stupňa nadriadený správneho orgánu, ktorý toto rozhodnutie vydal (§ 58), ak ide o rozhodnutie ústredného orgánu štátnej správy, jeho vedúci na základe návrhu ním ustavenej osobitnej komisie (§ 61 ods. 2).

(2) Správny orgán príslušný na preskúmanie rozhodnutia ho zruší alebo zmení, ak bolo vydané v rozpore so zákonom, všeobecne záväzným právnym predpisom alebo všeobecne záväzným nariadením. Pri zrušení alebo zmene rozhodnutia dbá na to, aby práva nadobudnuté dobromyseľne boli čo najmenej dotknuté.

(3) Pri preskúmaní rozhodnutia vychádza správny orgán z právneho stavu a skutkových okolností v čase vydania rozhodnutia. Nemôže preto zrušiť alebo zmeniť rozhodnutie, ak sa po jeho vydaní dodatočne zmenili rozhodujúce skutkové okolnosti, z ktorých pôvodné rozhodnutie vychádzalo.

V.

Ako vyplýva z popisu priebehu konania a obsahu napadnutého rozhodnutia žalovaného (ktoré odvolací súd vníma ako jeden celok, tvorený rozhodnutím úradu v mimoodvolacom konaní a rozhodnutím predsedníčky úradu o rozklade žalobcu), je nesporné, že žalovaný (Úrad geodézie a katastra Slovenskej republiky) konal a rozhodoval v mimoodvolacom konaní na podnet tretej osoby (neúčastníka konania o povolení vkladu), pričom predmetom mimoodvolacieho konania bolo preskúmanie právoplatného rozhodnutia Katastrálneho úradu v Žiline, ktorým nebolo vyhovené protestu prokurátora proti rozhodnutiu Správy katastra Kysucké Nové mesto v konaní o vklade č. V - 1823/2010. Podnet na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania ako aj protest prokurátora boli podané P..

Pokiaľ sa týka rozhodnutiu KÚ v Žiline zo 4.9.2012 o nevyhovení protestu prokurátora (§ 35 ods. 1 písm. b) OSP, § 27 ods. 2 zák. č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v spojitosti s § 249 ods. 3 a § 250b ods. 3OSP), odvolací súd z obsahu spisu zistil, že okresný prokurátor nevyužil svoje právo na podanie správnej žaloby proti nemu. V tejto súvislosti možno pripomenúť, že v prípade podania takejto žaloby má prokurátor dbať na to, aby práva nadobudnuté v dobrej viere boli čo najmenej dotknuté, podľa § 3 ods. 2 a § 5 písm. c) zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov je prokurátor pri plnení svojich úloh na základe zákona vždy povinný chrániť verejný záujem. V predmetnej veci nebol podaný ani opakovaný protest (§ 22 ods. 4 zák. o prokuratúre).

Zo skutočností, že prokurátor po nevyhovení jeho protestu žalobu na preskúmanie zákonnosti takeého rozhodnutia súdom nepodal, možno vyvodiť o. i. aj nasledovné závery:

- že nezistil opodstatnenosť domáhania sa ochrany verejného záujmu v zmysle podnetu P.,
- že vzhľadom na všetky skutkové súvislosti mohol dospieť aj k záveru, že by takým postupom mohli byť dotknuté práva žalobcu nadobudnuté v dobrej viere (nadobudnutie všetkých podielov darcu v spoločnej nehnuteľnosti).

Tento záver umocňuje aj skutočnosť, že prokurátor nepodal protest ani proti rozhodnutiu o vklade vlastníckeho práva k ďalším podielom v spoločnej nehnuteľnosti na základe druhej zmluvy, zavkladovanej pod č. V - 519/2012 rozhodnutím z 1.6.2012, čo časovo predchádzalo rozhodnutiu Katastrálneho úradu v Žiline zo dňa 14.12.2010 (ktoré bolo fakticky predmetom mimoodvolacieho konania).

Podľa § 31 ods. 5 zák. č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností rozhodnutie o povolení vkladu nadobúda právoplatnosť dňom vydania rozhodnutia. Proti rozhodnutiu, ktorým sa vklad povoľuje, nemožno podať odvolanie, návrh na obnovu konania a ani ho nemožno preskúmať mimo odvolacieho konania. Rozhodnutie o povolení vkladu teda nemožno preskúmať na základe riadneho, či mimoriadneho opravného prostriedku podľa správneho poriadku .

O zrušenie takého rozhodnutia by sa však mohol usilovať subjekt ukrátený na svojich právach žalobou na súde podľa ustanovenia § 247 OSP (aktuálnom v čase predmetnej veci), prípadne v súdnom konaní sporovom (napr. o neplatnosť zmluvy) alebo podaním podnetu na protest prokurátora, pričom rozhodnutie o podaní protestu je len v právomoci prokurátora.

VI.

Z predloženej dokumentácie nevyplýva vecný obsah a dôvod podnetu tretej osoby na začatie mimoodvolacieho konania a samotné začatie mimoodvolacieho konania nespĺňa ani procesné kritériá § 18 ods. 2 Správneho poriadku, pokiaľ by bol úrad začal konanie z vlastného podnetu. Z predloženého administratívneho spisu nevyplýva, kedy a akým spôsobom bolo účastníkom konania oznámené začatie mimoodvolacieho konania (§ 18 ods. 2 Správneho poriadku), ani dôvody jeho začatia.

Z rozhodnutia vydaného v mimoodvolacom konaní nevyplýva, či sa účastníci konania mali možnosť vyjadriť k podnetu Pavla Galvánka a najmä aké boli dôvody predmetného podnetu, resp. aké dôvody uvedené treťou osobou si orgán konajúci v mimoodvolacom konaní osvojil.

Z rozkladu žalobcu proti rozhodnutiu Úradu z 29.7.2013 vyplýva, že podnety zo strany tretej osoby sa mohli týkať iného konania (V 174/10) a nie konania vo veci V 1823/10 a prevodu časti podielov na LV č. XXXX. Uvedeným dôvodom rozkladu sa žalovaný v rozhodnutí o rozklade z 23.12.2013 pritom vôbec nezaoberal. Tým žalovaný porušil procesné práva žalobcu, najmä právo vyjadriť sa dôvodom začatia konania a k podkladom rozhodnutia ako aj právo na náležité odôvodnenie rozhodnutia.

Zo spisového materiálu sa javí, že prvým úkonom voči účastníkom konania bolo doručenie rozhodnutia z 29.7.2013, ktorým bolo v mimoodvolacom konaní zmenené právoplatné rozhodnutie KÚ v Žiline tak, že protestu prokurátora bolo vyhovené a rozhodnutie Správy katastra Kysucké Nové Mesto o vklade (prvej) darovacej zmluvy - pod číslom V 1823/2010 bolo zrušené.

VII.

Predmetom preskúmania v mimoodvolacom konaní teda bez akýchkoľvek pochybností bolo rozhodnutie príslušnej správy katastra vo veci vkladu vlastníckeho práva pod č. V 1823/2010, ktoré žalovaný v mimoodvolacom konaní (prostredníctvom zmeny rozhodnutia o nevyhovení protestu prokurátora) zrušil. Žalovaný tým porušil ustanovenie § 31 ods. 5 zákona č. 162/1995 Z.z., keď rozhodol o zrušení rozhodnutia, ktorým bol povolený vklad do katastra.

Žalovaný rozhodnutiami vydanými v mimoodvolacom konaní nerozhodol len v rozpore s § 31 ods. 5 zákona č. 162/2005 Z.z., ale fakticky si aтраhoval právo na vydanie nového rozhodnutia vo veci protestu prokurátora, ku ktorému prokurátor nedal žiadny podnet.

V rozhodnutí o rozklade žalovaný neuviedol, na základe akej právnej úvahy dospel vôbec k záveru o svojej funkčnej pôsobnosti a dôvodnosti začať a konať v mimoodvolacom konaní vo veci povolenia vkladu do katastra nehnuteľností pod č. V 1823/2010.

Zamietnutie rozkladu je odôvodnené len citáciou Nálezu Ústavného súdu č. III. ÚS 154/2010 z 5.10.2010 bez toho, aby sa Úrad vysporiadal s konkrétnymi súvislosťami oboch konaní o vklade pod č. V 1823/10 a V 519/2012. Orgán konajúci o rozklade len uviedol, že „právnym úkonom darovania (darovacia zmluva z 24.11.2010 a z 10.3.2012), ktorým darca previedol na obdarovaného celý svoj spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach zapísaných na LV č. XXXX a LV č. XXXX k. ú. M., nemohlo v zmysle vyššie uvedeného (zrejme majú na mysli Nález ÚS) dôjsť k náprave napadnutého stavu dodatočným darovaním. Avšak možno súhlasiť s názorom navrhovateľa, že ak bude zrušený predmetný vklad (V 1823/10 zo dňa 14.12.2010), dôjde opätovne k rozporu so zákonom, nakoľko navrhovateľ / (žalobca) (U.) nebude opäť vlastníkom celého podielu spoločnej nehnuteľnosti na všetkých listoch vlastníctva. Katastrálny orgán na úseku katastra by následne mal iniciovať podanie protestu prokurátora aj proti ostatným rozhodnutiam, ktorými boli povolené vklady ďalších darovacích zmlúv a ktorými boli darované zvyšné podiely navrhovateľovi“.

Z uvedenej citácie rozhodnutia o rozklade je zjavné, že žalovaný sám považoval za danú existenciu vlastníctva celého podielu (všetkých podielov) na spoločnej nehnuteľnosti, ktorý bol prevedený dvomi darovacími zmluvami na žalobcu U. Napriek tomu neodôvodnil vyhodnotenie zákonnej požiadavky prihliadať na to, aby práva nadobudnuté dobromyseľne boli čo najmenej dotknuté (§ 65 ods. 2 SP).

Odvolací súd pripomína časovú postupnosť dvoch rozhodnutí o vklade dvoch darovacích zmlúv (prvej uzavretej 24.11.2010 a zavkladovanej rozhodnutím zo 14.12.2010 pod č. V 1823/10 a druhej uzavretej 10.3.2012, teda ešte pred podaním protestu, predloženej správe katastra na konanie o vklade 11.4.2012 a zavkladovanej rozhodnutím z 1.6.2012 pod č. 519/2012). Za danej situácie príslušná správa katastra konala a rozhodovala o proteste prokurátora (ktorý bol podaný 10.4.2012) súbežne v čase, keď už bol podaný aj návrh na vklad (o deň neskôr) v poradí druhej zmluvy, ktorou boli prevedené ďalšie podiely darcu. Skutočnosť, že správa katastra rozhodla o proteste prokurátora skôr, ako rozhodla o návrhu na vklad v poradí druhej zmluvy a bez toho, aby posúdila vzájomnú súvislosť protestu prokurátora aj s druhou zmluvou, svedčí o nesústredenom konaní správy katastra, bez súčinnosti s účastníkmi konania (§ 3 Správneho poriadku) a prokurátorom tak, aby nebolo rozhodované o jednotlivých veciach bez posúdenia ich vzájomnej súvislosti. Práve tento postup založil vecný problém rozdielneho posudzovania oboch zmlúv, ktorý bol odstránený rozhodnutím KÚ v Žiline.

Treba prisvedčiť žalobcovi, že ak existovala ním popisovaná a aj predloženou dokumentáciou dokladovaná prax prevodov vlastníctva jednotlivých podielov zo spoločných nehnuteľností (ktorá nebola v jeho prípade použitá), mal sa žalovaný uvedenou skutočnosťou zaoberať a odôvodniť odlišný prístup v danej veci. Súčasne mal odôvodniť, akými právnymi úvahami sa riadil, ak bez ohľadu na zjavný úmysel účastníkov, vykonať úplný prevod všetkých vlastníckych podielov v spoločnej nehnuteľnosti (aj keď dvomi darovacími zmluvami), zrušením jedného rozhodnutia o vklade tento úmysel zmaril.

V danom prípade bolo preto dôvodné, aj s prihliadnutím na skutočnosti, ktoré viedli o. i. aj k prijatiu zákona č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločnostiach, zohľadniť práve tú skutočnosť, že zákon č. 181/1995 Z.z. neupravoval explicitne spôsob nakladania s podielmi v spoločnej nehnuteľnosti a žiadny zákon pred účinnosťou zákona č. 97/2013 Z.z. neustanovil explicitne zákaz oddeleného prevodu a prechodu spoluvlastníckych podielov na spoločnej nehnuteľnosti.

Odvolací súd preto v tejto súvislosti dáva do pozornosti rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 295/2017, v ktorom ústavný súd zdôraznil, že „...k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona. Jazykový výklad môže totiž v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu predstavovať len prvotné priblíženie sa k obsahu právnej normy, ktorej nositeľom je interpretovaný právny predpis; na overenie správnosti či nesprávosti výkladu, resp. na jeho doplnenie či spresnenie potom slúžia ostatné interpretačné prístupy postavené na roveň gramatickému výkladu, najmä teleologický a systematický výklad vrátane ústavne konformného výkladu, ktoré sú spôsobilé v kontexte racionálnej argumentácie predstavovať významný korektív pri

zistení obsahu a zmyslu aplikovanej právnej normy.“ Obdobne Ústavný súd SR pripustil možnosť súdu odchyliť sa od doslovného znenia zákona aj v náleze sp. zn. III. ÚS 341/07 z 1. júla 2008, v ktorom skonštatoval, že: „Súd môže, ba dokonca sa musí od doslovného znenia právneho textu odchyliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 Ústavy SR). V takýchto prípadoch sa musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrárnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii.“

Odvolací súd na základe uvedeného dospel k záveru, že prevodom na základe darovania medzi blízkymi osobami nedošlo preukázateľne v konečnom dôsledku k drobeniu podielu patriaceho darcovi a neskôr obdarovanému, aj keď k darovaniu došlo na základe dvoch samostatných darovacích zmlúv. Pokiaľ ani prokurátor po právoplatnom rozhodnutí o vklade (vzhľadom na rozhodnutie KÚ Žilina o nevyhovení protestu prokurátora), nevidel rozpor so zákonom a s verejným záujmom, a motiváciou jeho rozhodnutia nevyužiť ďalšie zákonné procesné prostriedky bolo evidentné akceptovanie vôle darcu a ochrana nadobudnutých práv obdarovaného, niet rozumného dôvodu, aby žalovaný v mimoodvolacom konaní vydal také rozhodnutie, ktoré je v rozpore s vôľou účastníkov zmluvného vzťahu.

Pokiaľ žalovaný v mimoodvolacom konaní vychádzal a argumentoval nálezom ÚS SR sp. zn. III.ÚS 154/2010 z 5.10.2010, odvolací súd konštatuje, že v argumentácii žalovaného absentuje porovnanie skutkového stavu, z ktorého vychádzal ústavný súd a skutkového stavu v predmetnej veci. Dôvody rozhodnutia žalovaného založené na parafrázovaní len niektorých častí uvedeného nálezu ústavného súdu preto nemajú vo vzťahu ku konkrétnej veci potrebnú výpovednú hodnotu. Žalovaný ani nevymedzil ktoré nehnuteľnosti spadajú v danej veci pod pojem spoločná nehnuteľnosť a v čom by spočívalo drobenie vlastníckych podielov spoločnej nehnuteľnosti vzhľadom na jednotlivé zápisy uvedené napr. na LV XXXX pod poradovými číslami 1012 (predmet prevodu podľa prvej zmluvy), 581 (predmet prevodu podľa druhej zmluvy) ale aj pod por. č. 582, ako to vyplýva zo súpisu nehnuteľností z 2.7.2012, ktorý sa nachádza v administratívnom spise žalovaného.

VIII.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 250ja ods. 3 OSP zmenil rozsudok krajského súdu, ktorý žalobu zamietol a zrušil rozhodnutia žalovaného tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie a rozhodnutie, pri ktorom bude viazaný vysloveným právnym názorom súdu.

O trovách prvostupňového a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd s prihliadnutím na skutočnosť, že žalobca v podanej žalobe výslovne navrhol, aby žiaden z účastníkov nemal nárok na náhradu trov konania. Trovy odvolacieho konania si v stanovenej lehote rovnako neuplatnil. Z uvedeného usúdil, že procesne úspešný žalobca si nárok na náhradu trov konania neuplatňuje.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.